

Energietransitie
Hellendoorn Dorp.

DorpsRaad
H e l l e n d o o r n

Inhoudsopgave

Voorwoord.	3
1 Inleiding	4
2 Duurzame energieoplossingen niet passend in dorp Hellendoorn	4
3 Welke energieoplossingen zijn wel toepasbaar in dorp Hellendoorn?.....	6
3.1 Overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen	6
3.2 Grote daken.....	7
3.2 Individuele opwekking duurzame energie	7
4 Wat doen grote energieverbruikers in dorp Hellendoorn?	8
4.1 Ben en Jerry's	8
4.2 Avonturenpark.....	9
5 Conclusie	11

Voorwoord.

Als Dorp Hellendoorn willen wij ons steentje bijdragen in het terugdringen van traditionele elektriciteit die van olie, kolen of gas gestookte elektriciteitscentrales komt. Hellendoorn dorp heeft hierin een opgave. We kunnen en mogen niet wegstappen van het energievraagstuk en dit op het bordje leggen van onze buurtschappen en kleine dorpen binnen onze gemeente. Immers grote windmolens en grote zonnepanelen leveren aan de ene kant duurzame elektriciteit maar hebben aan de andere kant grote invloed op de leefbaarheid van onze hechte gemeenschap. Grote duurzame installaties zijn zichtbaar in de omgeving, sommige installaties geven slagschaduw en een monotoon geluid. Dat zijn negatieve bijwerkingen die wij niet moeten onderschatten.

Binnen de Dorpsraad zeggen wij wel eens, de cirkel van elektriciteit opwekken is weer rond. Wat bedoelen we daarmee? Terug in de jaren vijftig had elke gemeente een eigen energiebedrijf. In de gemeente Hellendoorn heette dit bedrijf 'GEB Hellendoorn'. Dit bedrijf verzorgde de energie aan inwoners van ons gemeente. In de tachtiger jaren werd dit opgeschaald naar regionale spelers. Alle plaatselijke energiebedrijven verdwenen. Daarna werd alles gecentraliseerd op landelijk niveau. Grote energiereuzen zoals Essent regelen nu onze energievoorziening.

Nu, met de energietransitie naar duurzame energie zien wij weer een decentralisering. Investeerders van grote zonnepanelen en windmoleninstallaties verkopen hun opgewekte energie aan particulieren. In elke gemeente ontstaan meerdere partijen die allemaal zonnepanelen en windmolens gaan exploiteren, allemaal met hun eigen tarieven. Het gevolg is dat binnen de gemeente weer zeer lokale energiebedrijven kunnen ontstaan. Gaat het om energietransitie, dan moet elke gemeente zijn eigen 'energiebroek' ophouden. Zo dreigt elke gemeente een aantal zonnepanelen en windmolens te krijgen. De Dorpsraad is van mening dat we zuinig moeten zijn op ons mooie Twentse landschap. De gemeenteraad moet kiezen. Geven we het mooie Twentse landschap door aan onze volgende generatie? Of gaan we het landschap verloederen door grote zichtbare installaties te bouwen in onze achtertuin? Wij hopen dat de gemeenteraad de juiste keuze maakt.

Dorpsraad, Hellendoorn 22 Januari 2021

1 Inleiding

In deze notitie wil de Dorpsraad de gemeenteraad meenemen in haar gedachtegang ten aanzien van de energietransitie voor het dorp Hellendoorn. Allereerst benoemen we de energieoplossingen die de Dorpsraad niet passend vindt in het dorp. De Dorpsraad wil het daar vanzelfsprekend niet bij laten, en geeft aan welke oplossingen zij wel toepasbaar acht in het dorp. Ten slotte geven we aan wat de twee grote bedrijven in Hellendoorn, namelijk Ben en Jerry's en het Avonturenpark, bijdragen aan de energietransitie.

2 Duurzame energieoplossingen niet passend in dorp Hellendoorn

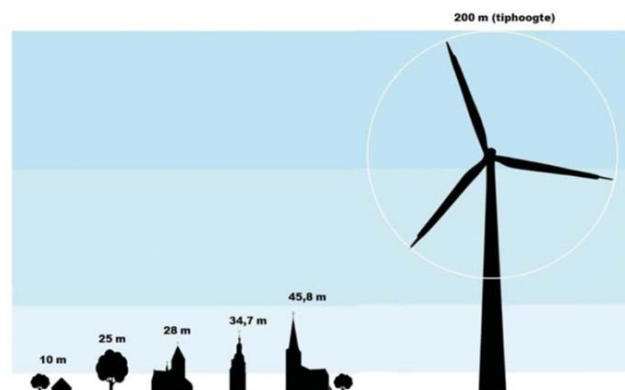
Hellendoorn-dorp ligt ingeklemd tussen de Sallandse heuvelrug en het Reggedal. Landelijke gelegenessen gelegen tussen het dorp en de Hellendoornse heuvelrug. Aan de andere kant van het dorp een meanderende Regge en een gebied waar het landschap landelijk is, rust uitstraalt en waar de natuur zijn gang kan gaan.

Aan de noordkant van het dorp worden de laatste bouwkvavels uitgegeven en aan de zuidkant grenzen we aan Nijverdal, met daartussen het Doktersbos.

In het dorp Hellendoorn hebben we de laatste tiental jaren veel inbreiding gehad. Groene plekken in het dorp werden opgevuld. Dit alles met het doel om de leefbaarheid in het dorp op peil te houden. Daar profiteren nu scholen, winkeliers, horeca en sportverenigingen van. De nog overgebleven groene plekken in het dorp moeten we koesteren. In de eerste plaats voor onszelf maar ook voor toeristen die ons mooie dorp bezoeken. Het zijn de doorkijkjes die het dorp mooi en karakteristiek maken.

Duurzame energieopwekking in het dorp vinden wij als Dorpsraad belangrijk. Maar deze moet wel passen in en bij het dorpse karakter van Hellendoorn. De Dorpsraad is van mening dat de volgende duurzame energieopwekkingsvormen niet passen in of in de buurt van het dorp:

- Grote windmolens met een tiphoogte van 200 en hoger.

- Kleine dorpsmolen met een tiphoogte van 100 meter

- Kleine erfmolens met een tiphoogte van 21 meter

- Grote zonnevelden met een grote van ongeveer 40 voetbalvelden.

- Kleine zonnevelden met een grote van 2 voetbalvelden

3 Welke energieoplossingen zijn wel toepasbaar in dorp Hellendoorn?

Hellendoorn-dorp wil wel zijn steentje bijdragen in de energietransitie en kijkt daarom naar mogelijkheden die wel toepasbaar zijn in het dorp. De best toepasbare methode is elektriciteit opwekken door middel van zonnepanelen. Geen zonnepaneelvelden, maar zonnepanelen efficiënt toegepast, zodat ze naast energieopwekking mogelijk ook andere doelen kunnen dienen.

De Dorpsraad denkt aan drie toepassingen van zonnepanelen in het dorp Hellendoorn, namelijk:

- overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen
- gebruik van zonnepanelen op grote daken
- zonnepanelen bij individuele bewoners op het eigen dak

3.1 Overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen

Onze voorkeur gaat uit naar het gedeeltelijke overkappen van parkeerplaatsen met zonnepanelen. Deze manier van energieopwekking is inpasbaar in het dorp, is functioneel, tast de leefomgeving niet aan en doet geen afbreuk aan de leefbaarheid in het dorp. De opgewekte energie kan direct worden gebruikt voor het laden van elektrische auto's.

Mogelijke oplossing van overkappen openbare parkeerplaatsen met zonnepanelen.

Bewoners die zelf geen zonnepanelen kunnen of willen installeren kunnen hier duurzame elektriciteit inkopen voor hun eigen bedrijf, woning of gebouw. Hiervoor zijn methoden beschikbaar zodat alleen inwoners uit Hellendoorn met de postcode 7447 hieraan kunnen deelnemen.

Vanzelfsprekend moet er gekeken worden naar vandalisme bestendigheid, maar ook daar zijn oplossingen voor. In het dorp zijn verschillende locaties die op deze manier kunnen bijdragen aan de duurzame energietransitie van het dorp. Deze openbare parkeergelegenheden zijn veelal eigendom van de gemeente. De Dorpsraad verwacht dat de gemeente Hellendoorn ook een steentje bijdraagt.

3.2 Grote daken.

In het dorp Hellendoorn zijn nog enkele grote locaties waar nog geen zonnepanelen geïnstalleerd zijn. Veelal moeten er bouwkundige aanpassingen worden gedaan voordat zonnepanelen gelegd kunnen worden. Nieuwe producten zoals zonnepaneelfolie kunnen een oplossing zijn. We roepen de eigenaren van deze gebouwen op om te kijken welke mogelijkheden er zijn en wat zij kunnen betekenen voor de energietransitie in het dorp.

3.2 Individuele opwekking duurzame energie

Naast de grote opbrengsten moet men de individuele bewoners die zonnepanelen installeren op hun woning niet vergeten. In dit kader geldt dat vele kleine opwekkers gezamenlijk ook een grote energieopwekker kunnen worden. Daarnaast geldt, energie die je niet verbruikt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Dus het isoleren van woningen is ook een belangrijk item in de energietransitie.

De Dorpsraad wil, samen met de gemeente, bewoners actief betrekken in de energietransitie middels allerlei activiteiten. Zo is het organiseren van een duurzaamheidsbeurs een optie. Een beurs waar verschillende soorten zonnepanelen, warmtepomp systemen, domotica systemen en energiemonitoring van verschillende fabrikanten door plaatselijke installateurs getoond kan worden aan de bevolking. Daarnaast kunnen ook internetsites, email en sociale media gebruikt worden om inwoners te informeren. Hier ziet de Dorpsraad ook een taak voor zichzelf, om de inwoners te voorzien van informatie.

Een gemeentelijke database is wenselijk. De gemeente blijft dan op de hoogte hoeveel woningen energie besparende producten geïnstalleerd hebben en hoeveel CO2 er bespaard wordt.

Opbouw zonnepaneel installatie met een enkele zonnecollector

4 Wat doen grote energieverbruikers in dorp Hellendoorn?

In en aangrenzend aan Hellendoorn hebben wij als Hellendoorn dorp twee grote energieverbruikers namelijk Ben en Jerry's aan de ene kant van het dorp en het Avonturenpark aan de andere kant van het dorp. Beide ondernemingen zijn zich er van bewust dat ze een belangrijke speler zijn in de regionale energietransitie. Beide ondernemingen denken bij het duurzaam opwekken van elektriciteit ook aan de inpasbaarheid van nieuwe vormen van duurzame energieopwekking in Hellendoorn.

4.1 Ben en Jerry's

Ben en Jerry's heeft als imago dat ijs wordt geproduceerd in een landelijke rustige omgeving, waarbij de leefbaarheid van de omgeving niet wordt aangetast.

Ben en Jerry's heeft ervoor gekozen om duurzame elektriciteit niet in de gemeente Hellendoorn op te wekken. Men wil voorkomen dat leefbaarheid van het dorp en het mooie trotse Twentse landschap wordt aangetast. Duurzame elektriciteit die door de ijsfabriek wordt gebruikt, wordt opgewekt door middel van windmolens die geclusterd staan op de Noordzee. Daarnaast wordt warmte in de fabriek hergebruikt door middel van biogas centrale. Door deze verduurzaming voldoet de ijsfabriek aan de doelstelling dat ze 100 % energieneutraal zijn.

De duurzame energie van 2019 in harde cijfers¹ :

- Elektrische energie: 13.597.452 kWh (=48.951 GJ)
- Biogas: 36.228 m3 biogas (=725 GJ)

De Dorpsraad is van mening dat opgewekte duurzame elektriciteit niet aan gemeentelijke grenzen gebonden mag zijn. Als opwekking van confessioneel opgewekte energie plaatst heeft gemaakt voor duurzame energieopwekking dan telt deze reductie mee in het bod dat de gemeente indient bij de Regionale Energie Strategie Twente. Dat is wel zo eerlijk naar de bevolking van Hellendoorn.

Bron: Ben & Jerry's

¹ Gegevens Ben & Jerry/ Unilever

4.2 Avonturenpark.

Het Avonturenpark is voornemens om duurzame elektriciteit op te wekken ten behoeve van de elektriciteitsvoorziening van het park. Ook ziet Dorpsraad kansen bij het Avonturenpark als een bedrijf dat energie zou kunnen opwekken op een duurzame manier voor het park en voor Hellendoorn. Onafhankelijk van elkaar werd aan dezelfde oplossing gedacht, namelijk het overdekken van de parkeerplaatsen met zonnepanelen.

Voorwaarde moet zijn dat duurzame opgewekte elektriciteit,

- Maximale rendement moet hebben voor het park.
- De omgeving niet aangetast mag worden doordat de duurzaamheidsinstallatie boven de bomengrens uitkomt
- De leefbaarheid niet in gedrang komt door continu monotone geluiden
- Bewoners en bedrijven uit Hellendoorn mee kunnen profiteren in het project.

Het Avonturenpark kiest voor een duurzame energievorm door een zonnepaneel installatie te realiseren op de parkeerplaats. De parkeerplaatsen worden overkapt met zonnepanelen, maar de rijbanen blijven open. De directie van het Avonturenpark heeft het onderzoeksbureau Sunrock² de opdracht gegeven een haalbaarheidsstudie uit te voeren.

Volgens de Dorpsraad heeft deze vorm van duurzame energieopwekking veel voordelen, namelijk:

- Het hele parkeerterrein kan benut worden;
- Maximale opbrengst van de zonnepanelen doordat de overkapping dusdanig geïnstalleerd kan worden dat de opbrengst ook maximaal wordt;
- Geparkeerde auto's staan niet meer in de zon;
- Elektrische auto's direct opgeladen kunnen worden;
- Het Avonturenpark in de zomermaanden geopend is (10.00 uur – 18.00 uur) en zonnepanelen hun maximale opbrengst hebben in de zomer
- De overkapte installatie inpasbaar is in de omgeving. Niet zichtbaar vanaf de weg, komt niet boven de bomengrens uit en niet zichtbaar is vanuit het dorp.
- Geen geluid veroorzaakt dat nadelige effecten kan hebben op de gezondheid of woongenot.
- Relatief makkelijk te realiseren is.
- Maximale CO2 besparing.

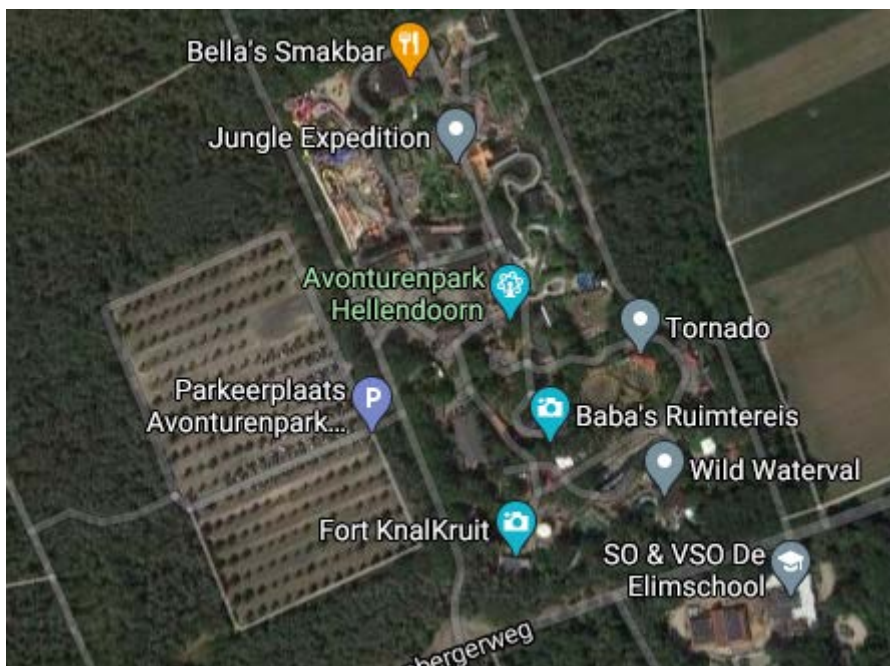
Het Avonturenpark heeft niet het hele jaar deze duurzame energie nodig om alle attracties en restaurants van elektriciteit te voorzien. Het park is gedurende de wintermaanden gesloten. De opgewekte duurzame elektriciteit zou dan aan dorp Hellendoorn geleverd kunnen worden. Scholen kunnen een ideale afnemer worden van deze duurzame opgewekte energie. Immers scholen zijn in de zomermaanden gesloten, terwijl het park in die tijd maximaal gebruikt wordt. Daarnaast is het park in het vroege voor en naseizoen beperkt geopend en zijn de openingstijden vooral in het weekend. Scholen gebruiken elektriciteit juist in die overgebleven periodes. We kunnen hierbij spreken van een echte win-win situatie.

² Sunrock is een gerenomeerd bedrijf die onderzoekt of zonneparken haalbaar zijn en ze daarna ontwikkelt en realiseert.

Daarnaast kunnen afspraken worden gemaakt met lokale bedrijven uit Hellendoorn. Wanneer het Avonturenpark minder elektriciteit verbruikt kan de overgebleven elektriciteit worden geleverd aan winkeliers, kleine ondernemingen, bedrijven en particulieren die werken en wonen in Hellendoorn dorp.

De Dorpsraad zou gelukkig zijn wanneer dit project daadwerkelijk uitgevoerd zou worden. Het Avonturenpark en Hellendoorn zijn al jaren met elkaar verbonden. De verstandhouding is goed. Door deze samenwerking wordt de betrokkenheid tussen het dorp en het Avonturenpark nog meer vergroot.

Het parkeerterrein bij het Avonturenpark heeft een oppervlakte van 36.000 m². Door overkappen van het parkeerterrein kan per uur ongeveer 4600 kWh³ opgewekt worden. De geschatte opbrengst op jaarbasis zal ongeveer 5000 MWh zijn.

Bron: Googlemaps

³ Gegevens van het onderzoeksbureau Sunrock

5 Conclusie

Dorp Hellendoorn is goed op weg om duurzamer te worden. De Dorpsraad ziet weldegelijk mogelijkheden voor de transitie naar duurzame energie in het dorp Hellendoorn.

De gemeente Hellendoorn zal zelf zichtbaarder moeten worden als het gaat om duurzaam energieopwekking. Ons voorstel om parkeerterreinen te voorzien van overkapping met zonnepanelen is een goed uitgangspunt. Dit soort overkappingen zijn goed te integreren in het dorp, passen het dorpse karakter niet aan en zijn niet nadelig voor de leefbaarheid.

Daarnaast kunnen we eigenaren van grote daken en inwoners van Hellendoorn stimuleren om zonnepanelen te plaatsen.

Een eerste mooie stap in de energietransitie is gezet door Ben en Jerry's. Door elektriciteit duurzaam op te wekken en door het gebruik van een biogas installatie is de fabriek energieneutraal geworden. Door elektriciteit op zee op te wekken heeft de ijsfabriek voorkomen dat ons mooie Hellendoorns landschap wordt aangetast. Het bod, dat de gemeente binnenkort uitbrengt aan de Regionale Energie Strategie Twente, mag volgens de Dorpsraad, de duurzame opgewekte elektriciteit van de ijsfabriek niet ontbreken.

De Dorpsraad hoopt dat vergunningen om de parkeerplaats van het Avonturenpark te overkappen met zonnepanelen snel wordt goedgekeurd. Grote winst is dat het Avonturenpark energieneutraal wordt, maar ook dat Hellendoorn mee profiteert met de opbrengst van deze installatie. Een win-win situatie.

Inbreng van het dorp Hellendoorn kan 26 procent zijn van het bod dat de gemeente Hellendoorn uitbrengt aan de Regionale Energie Strategie Twente.

Opbrengst duurzame opgewekte energie Dorp Hellendoorn		
Parkeerplaatsen overdekken met panelen	n.t.b.	
Panelen op grote daken	n.t.b.	
Ben en Jerry's	13,5 GWh	Al gerealiseerd
Avonturenpark	5,0 GWh	
Totaal	18,5 GWh	